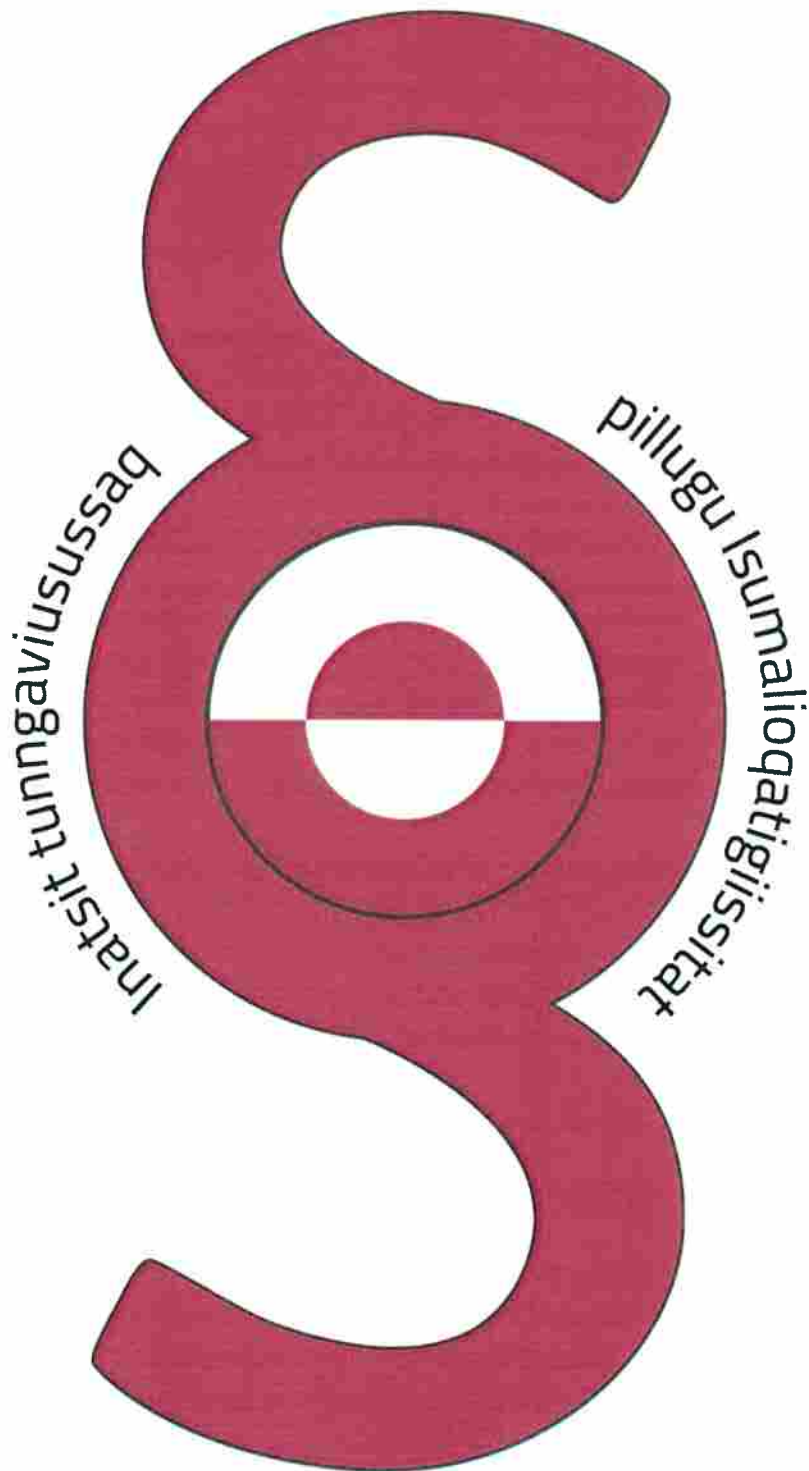

ÅRSBERETNING FOR 2019

Forfatningskommissionen

Forord	3
Indledning	4
Introduktion af Forfatningskommissionen	4
Opgaver og resurser	5
Arbejdsgrupper	5
Sekretariatet og medarbejdere	7
Økonomi 2019	8
Møder - resumeer.....	9
Seminar den 7. juni 2019	11
Første ordinære møde den 29. august 2019	11
Afslutning	13

Fra venstre: Anita Hoffer, Kuupik V. Kleist, Vittus Qujaukitsoq, Per Rosing Petersen, Doris J. Jensen og Bentiarq Ottosen.

Forord

Den nye Forfatningskommission blev nedsat af Naalackersuisut ultimo maj 2019 og hermed fremlægges årsberetningen for den nye Forfatningskommissions arbejde.

Forfatningskommissionen som konstituerede sig selv den 28. maj arbejdede frem til den 25. november. Som følge af, at formanden, Doris J. Jensen, fratrådte, blev kommissionsarbejdet midlertidigt sat i bero, men kunne genoptages i det nye år efter en omorganisering og tilpasning af arbejdet.

Set under et har Forfatningskommissionen udført et omfattende arbejde i 2019, herunder et omfattende arbejde for at sikre en fælles forståelse af Naalackersuisuts kommissorium og retningslinier.

God læselyst

Formand for Forfatningskommissionen

Ineqi S. Kielsen

Indledning

Hvorfor skal Grønland have en forfatning? Er måske et spørgsmål, der kan stilles. Enhver borger i et land ønsker medbestemmelse, medansvar og frihed.

Introduktion af Forfatningskommissionen

I forbindelse med udskrivelsen af valg til Inatsisartut den 5. marts 2018, blev arbejdet i Forfatningskommissionen sat i bero. Den nye Forfatningskommission blev udpeget af Naalakkersuisut i slutningen af maj 2019.

Den nyudpegede kommission fik afholdt sit første konstituerende møde den 28. maj 2019, med det sigte at aflevere det første udkast til Grønlands forfatning til Naalakkersuisut senest den 21. juni 2021.

Følgende blev i 2019 udpeget som medlemmer af Forfatningskommissionen:

- Formand: Doris J. Jakobsen, Siumut
- Næstformand: Kuupik Kleist, Inuit Ataqatigiit
- Medlem: Nivi Olsen, Demokraatit
- Medlem: Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq
- Medlem: Bentiarraq Ottosen, Atassut
- Medlem: Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
- Medlem: Louis Sigurdsen, Suleqatigiissitsisut

Som suppleant blev udpeget:

- Suinni L. Johansen, Siumut
- Marianne Jensen, Inuit Ataqatigiit
- Steen Lynge, Demokraatit
- Dorthe Zeeb Kristiansen, Partii Naleraq
- PanínguaK M. Kruse, Atassut
- Ole Aggu Markussen, Nunatta Qitornai
- Anita Hoffer, Suleqatigiissitsisut

Den nye Forfatningskommission varetog sit arbejde fra slutningen af maj måned 2019 frem til ultimo november. Herefter måtte arbejdet i kommissionen indstilles midlertidigt.

Dette skete som følge af, at Forfatningskommissionens formand Doris J. Jensen den 25. november meddelte Naalakkersuisut og Forfatningskommissionen sin fratræden som formand.

I slutningen af året fratrådte Atassuts og Suleqatigiissitsisuts medlemmer af Kommissionen.

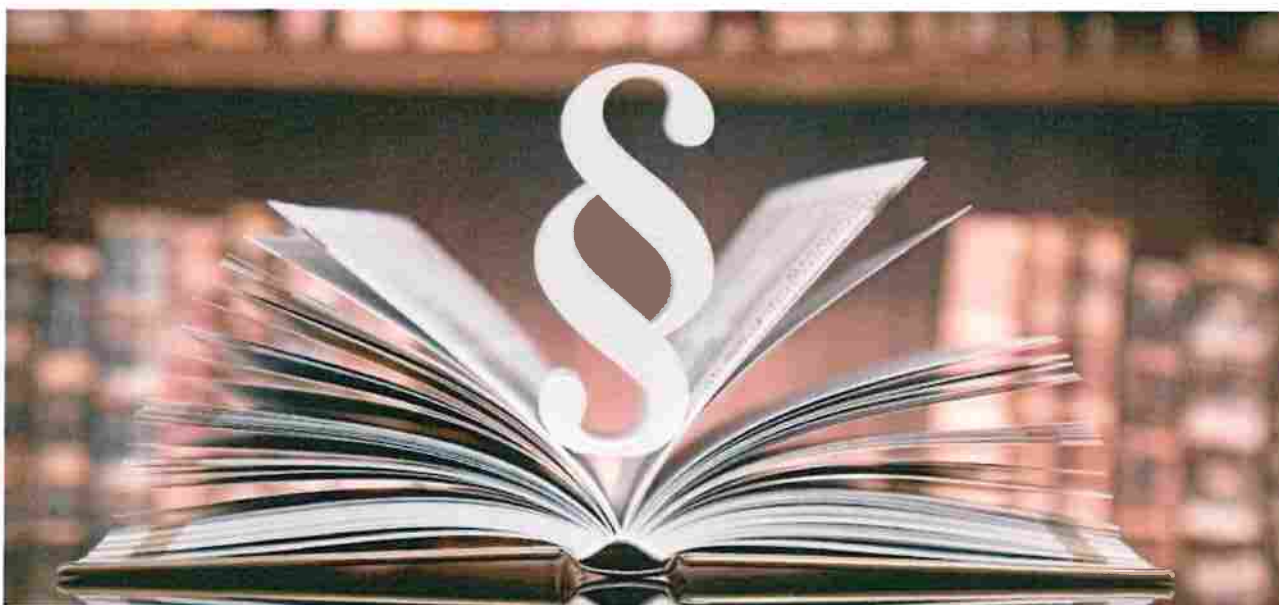
Suleqatigiissitsisuts medlem Anita Hoffer og hendes suppleant Louis Sigurdsen meddelte deres udtræden af kommissionen i november. Atassuts medlem, Bentiarraq Ottosen, fratrådte Kommissionen i juni, hvorefter suppleanten, PanínguaK M. Kruse, indtrådte.

Dog fortsatte partiernes medlemmer arbejdet i arbejdsgrupperne og i formandskabet, til dels gennem et samarbejde med Kommissionens sekretariat.

I slutningen af 2019 var medlemmer af Forfatningskommissionen således følgende: Næstformand Kuupik V. Kleist (IA), medlemmer: Nivi Olsen (D), Aleqa Hammond (NQ), Per Rosing-Petersen (N) og PanínguaK M. Kruse (A). Tilforordnede medlemmer: Daniel Thorleifsen og Rosannguaq Rossen.

Opgaver og resurser

Forfatningskommissionens udgangspunkt i sit arbejde er Naalakkersuisuts kommissorium, som blev offentliggjort den 29. marts 2019. I 2019 påbegyndte Forfatningskommissionen sit arbejde med at udstikke rammerne for det udkast til forfatning, som skal træde i kraft ved Grønlands fulde selvstændighed, ligesom der blev nedsat arbejdsgrupper.

Arbejdsgrupper

Under et seminar den 30. august blev der nedsat 3 arbejdsgrupper, der skal referere til

Forfatningskommissionen:

Arbejdsgruppe vedr. Regeringsformer:

- Per Rosing-Petersen, formand
- Kuupik V. Kleist, næstformand
- Rosannguaq Rossen

Arbejdsgruppe vedr. Rettigheder og pligter:

- Anita Hoffer, formand
- Panínguak M. Kruse, næstformand
- Nivi Olsen

Arbejdsgruppe vedr. Udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål:

- Aleqa Hammond, formand
- Daniel Thorleifsen, næstformand
- Doris J. Jensen

Arbejdsgrupperne har beskæftiget sig med følgende temaer:

Arbejdsgruppen vedr. regeringsformer har haft fokus på og uddybet følgende:

1. **Parlament eller lovgivende forsamling:** Dets struktur, Den lovgivende forsamlings organisering, sammensætning, valgperiodens længde, funktionsperiode, særlige beføjelser, arbejdsformer m.v.
2. **Statens øverste myndighed/Statsoverhovedet:** Udvælgelsesmetode, Procedure for valg af øverste myndighed, den øverste myndigheds beføjelser, embedsperiodens varighed.
3. **Styrelse (i et parlamentarisk eller semi- præsidentielt system) Regering:** Regler for dannelsen af en regering, regeringens ansvarsområder, regeringens beføjelser.
4. **Retsvæsen /Domstole:** Domstolenes organisering, udnævnelse af dommere, domstolenes uafhængighed, offentlige anklagere.
5. Subnationale myndigheder: føderale eller uddelegerede myndigheder, lokal styre.
6. **Folkeafstemninger:** bestemmelser vedrørende folkeafstemninger.
7. **“Den fjerde magt”** (for eksempel valgnævn, ombudsmandens, rigsrevisionens) institutioner.

Arbejdsgruppe vedr. Rettigheder og pligter har haft fokus på og uddybet følgende:

1. **Grundlæggende rettigheder:** Liste over rettigheder, herunder rettighedernes anvendelighed, gyldighed, begrænsninger, ophævelse eller restriktioner i tilfælde af undtagelsestilstand.
2. **Rettigheder i forhold til livsvilkår og økonomi** eller policy retningslinjer.

Arbejdsgruppe vedr. Udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål har haft fokus på og uddybet følgende:

1. **Sikkerhedspolitiske spørgsmål/ Sikkerhedssektoren:** Øverstkommanderende, restriktioner i forhold til militærmagten. Demilitarisering.

Behandlingen af fire resterende temaer i forbindelse med forfatningsarbejdet er blevet udsat, nemlig:

1. **Præambel:** En tydeliggørelse af de vigtigste formål og mål med forfatningen, herunder vigtige perioder i Grønlands historie og identitet som folk.

2. **Indledende bestemmelser:** Erklæring om suverænitet eller om politiske grundholdninger; statens navn og territorium; statsborgerskab og valgret; statsform/statsideologi, værdigrundlag og målsætninger.
3. **Diverse andre bestemmelser:** Bestemmelser om bestemte grupper, bestemmelser om sprog eller institutioner.
4. **Procedurer for forfatningsændring, fastsættelse af ikrafttrædelsestidspunkt samt overgangsbestemmelser.**

Sekretariatet og medarbejdere

Forfatningskommissionen betjenes af sekretariatet. Sekretariatets opgaver indbefatter blandt andet udarbejdelse af et forfatningsudkast, rådgivning og betjening af Kommissionen, forberedelse og opfølgning af møder, samt informationsarbejde til offentligheden.

I slutningen af året bestod medarbejderne af følgende:

- Johan Lund Olsen, sekretariatschef
- Jakob Møller Lyberth, afdelingschef
- Else Olsvig, informationsmedarbejder
- Axel Jeremiassen, AC-fuldmægtig
- Mia Sandgreen, kontorfuldmægtig
- Angutivaraq Tønnesen, studentermedhjælp

Økonomi 2019

Finanslovsbevillingen for indeværende år - 2019 - udgør samlet 5.639.000 kr.

Ved årets start var der således alt i alt 10.468.311 kr. til rådighed for Forfatningskommissionens arbejde, og status for året 2019 kan således anskueliggøres som følger:

Uforbrugte, opsparede midler i alt	4.829.311 kr.
Bevillingen for 2019	+ 5.639.000 kr.
Samlede midler for 2019	kr.
Minus forbrugte midler ultimo 2019	3.961.311 kr.
Uforbrugte og akkumulerede midler overføres til 2020	6.507.000 kr

Ud af disse var ved årets udgang forbrugt 3.961.311,29 kr. – således henstod der kr. 1.677.688,71 kr i uforbrugte midler.

Møder – (Uddrag fra møder, punkter der blev drøftet)

De 3 arbejdsgrupper har hver især fået afholdt flere møder i løbet af året. Derudover har Forfatningskommissionen (samlet) har fået afholdt 5 møder. Nedenfor kan læses uddrag af punkter der er blevet drøftet.

Konstituerende møde i Forfatningskommissionen den 28. maj 2019.

Forfatningskommissionen har efter sin nedsættelse den 29. maj 2019 holdt et møde i løbet af året samt afholdt et seminar, som blev afsluttet på et senere tidspunkt.

Forfatningskommissionen:

Konstituerende møde: maj 2019:

Der blev drøftet forskellige emner under mødet, som i overtskriftform omhandlede:

I forhold til valg af det tredje medlem til formandskabet blev anbefalet:

- At bibeholde den ordening, der er gode erfaringer med fra den forrige kommission

I forhold til punktet om Opgave -og ansvarsfordeling samt koordinering mellem Forfatningskommissionen og Naalakkersuisut blev det anbefalet:

- Der skal tages stilling til Forfatningskommissionens råderum
- Der skal tages stilling, hvorledes der skal kommunikeres med Naalakkersuisut, ud over den obligatoriske halvårslige afrapportering
- Spørgsmålet om kommunikationsformen tages op igen under det første ordinære møde i Kommissionen
- Forfatningskommissionens arbejdsgange
- Anvendelse af ekspertbistand

Ud over andre anbefalinger, blev det anbefalet, at Kommissionen skal tage stilling til spørgsmålet om anvendelse af ekspertbistand.

Forfatningskommissionens kommissorium, samt tillæg af den 31. maj 2019:

Naalakkersuisuts kommissorium med retningslinier for udformingen af et forfatningsudkast blev drøftet samtidig blev afleringen af forfatningsudkastet drøftet.

Det blev anbefalet, at der udarbejdes en brochure eller mindre tryksag i et let tilgængeligt og klart sprog vedrørende Kommissionens arbejde til offentliggørelse.

På seminaret den 1. juni 2019 drøftedes en nærmere forståelse af kommissoriet for Forfatningskommissionens arbejde og rammerne herfor.

Opgaver for den grønlandske forfatningskommission

Under dette punkt blev vedtaget:

- Definitionen af bestemte termer, såsom "forfatning/grundlov" og "grønlandsk kultur", skal drøftes og udarbejdes
- Ud over den obligatoriske halvårslige rapport til Naalakkersuisut, var der enighed om, at andre aktører kan orienteres på anden vis
- Et orienterende møde over en kop kaffe med medlemmer af Naalakkersuisut med ansvar for behandlede områder
- Fristen for aflevering af betænkningen (den 21. juni 2021). Det anbefales, at spørgsmålet bliver tydeligt afklaret til efteråret
- Som afslutning på seminaret blev det foreslået, at Kommissionen holder et møde med samtlige medlemmer af Naalakkersuisut, blandt andet for at drøfte spørgsmål rejst under nogle af dagsordenpunkterne

Etiske retningslinier

- Der rettes henvendelse til ansvarlig Naalakkersuisoq med henblik på at overføre bevilling til Kommissionens borgerinddragelse til en afdeling under et departement

Om tilfornede medlemmer

- Det blev besluttet, at sekretariatet hurtigst muligt skal finde tilforordnede medlemmer til formandskabets godkendelse
- *Ansvars – og opgavefordeling samt kommunikation mellem Forfatningskommissionen og Naalakkersuisut*

Anbefalinger under dette punkt:

- Der skal tages stilling til, hvorledes kommunikationen til Naalakkersuisut skal foregå – ud over den obligatoriske halvårslige afrapportering
- Medlemmernes beslutningskompetence i Forfatningskommissionen skal drøftes
- Spørgsmålet om hvorledes kommunikationen skal foregå tages op igen under det førstkommande ordinære møde

Seminar juni 2019

Dette seminar varede en dag, startede om morgenen og sluttede om eftermiddagen, hvor nedennævnte punkter blev drøftet:

- “Kommissorium for Grønlands Forfatningskommission” (Finansdepartementet, 29. marts 2019), samt tillægget hertil “Rammebetingelser for arbejdet i Grønlands Forfatningskommission” (Finansdepartementet, 29. marts, 2019) v/Kuupik V. Kleist
- Etske retningslinier, v/Nivi Olsen
- Arbejdet med forretningsordenen, v/Doris J. Jakobsen
- Om tilfornedede medlemmer, v/Jakob Møller Lyberth
- Benyttelse af ekspertbistand, v/Johan Lund Olsen
- Opgave -og ansvarfordeling og kommunikation mellem Forfatningskommissionen og Naalakkersuisut, v/Kuupik V. Kleist
- Mødekalender for resten af 2019

Retningslinierne for borgeroplysning og Forfatningskommissionens forretningsorden blev fornyet samme dag. Begrundelser, bestemmelser, regler og ikrafttræden blev også underskrevet af medlemmerne, ligesom reviderede formuleringer blev drøftet under mødet og efterfølgende godkendt.

Første ordinære møde blev afholdt i august 2019

Under det første ordinære møde, blev der drøftet adskillige punkter, og de mest overordnede emner beskrives herunder:

Finanslovsforslag for 2020

Anbefaling:

- I forhold til midler afsat til Forfatningskommissionen anbefales en prioritering af Kommissionens planlagte politiske initiativer og mål
- At Kommissionen bemyndiger Formandskabet som grundlag for de kommende politiske forhandlinger

Godkendelse af forslag til ændringer af vilkårene for Kommissionens medlemmer

Anbefalinger:

- At den nøjagtige udformning af forslag til ændring af vilkårene for Kommissionens medlemmer drøftes grundigt af Kommissionen, og at alle medlemmer efterfølgende bemyndiger Formandskabet til yderligere behandling.

Seminar vedrørende planlægning og udarbejdelse af udkast august 2019

Arbejdsplan for perioden medio 2019 - medio 2021

Anbefalinger:

- Der nedsættes et midlertidigt udvalg til den videre planlægning og udarbejdelse af udkast
- Udvalget udarbejder et forslag til godkendelse af Kommissionen under dennes næste ordinære møde

Nedsættelse af arbejdsgrupper og udvalg

Anbefalinger

- Der nedsættes tre arbejdsgrupper
- De nedsatte arbejdsgrupper konstituerer sig selv
- Der udarbejdes kommissorier for de nedsatte arbejdsgrupper

Seminar vedrørende forfatningen og det igangværende arbejde

Under drøftelsen af dette punkt, blev det anbefalet:

- At Kommissionen godkender forslaget om seminar vedrørende forfatningen og det igangværende arbejde
- At Kommissionen tager grundlæggende stilling til ideen om at afholde en konference om forfatningen
- Studietur til Færøerne

Afslutning

Forfatningskommissionen påbegyndte årets arbejde efter Naalakkersuisuts kommissorium, og selv om der kom hindringer i vejen i efteråret har Kommissionen og sekretariatet kunnet tilpasse arbejdet, således at det kunne fortsætte. Konstitueringen af nye kommissionsmedlemmer i begyndelsen af året, har krævet en del tid og resurser af Formandskabet og sekretariatet.

Formanden for Forfatningskommissionen, Doris J. Jensen, fratrådte i 2019. Af den årsag har kommissionsarbejdet måttet berostilles, og kunne først genoptages i det nye år efter reorganisering og tilpasning af arbejdet. Kommissionens arbejde i 2019 har været omfattende, i forbindelse med dette arbejde, blev der brugt mange resurser på Naalakkersuisuts kommissorium, hvor der blev brugt tid på drøftelser af udformningen af forfatningen, og drøftelser af hvorledes arbejdet skal gribes an i forhold til færdiggørelsen af udkastet, ligesom detaljerne i arbejdet blev drøftet under møderne. Endvidere har Kommissionen i 2019 færdigbehandlet forskellige revideringer: Blandt andet en revidering af retningslinierne for Kommissionens møder og en revidering af retningslinierne for borgeroplysning.

Fra sekretariatet vil vi benytte lejligheden til at takke medlemmerne af Forfatningskommissionen i 2019: Doris J. Jakobsen, Kuupik Kleist, Nivi Olsen, Per Rosing-Petersen, Bentiarq Ottosen, Aleqa Hammond og Louis Sigurdsen.

Desuden en tak til suppleanterne: Suinni L. Johansen, Marianne Jensen, Steen Lynge, Dorthe Zeeb Kristiansen, PanínguaK M. Kruse, Ole Aggu Markussen, Anita Hoffer.

Adresse:

Forfatningskommissionen
Postboks 4034
Noorlernut 4, st.
3900 Nuuk
Kalaallit Nunaat

Telefon: +299 34 66 70

E-mail: tunnqavik@nanog.gl

Hjemmeside: www.tunnqavik.gl